

Kun puheesi tulkataan

Simultaanitulkkit kuuntelevat puhettasi äänieristetyssä tulkkikopissa kuulokkeiden välityksellä ja tulkkavat sen lähes samanaikaisesti kuulijoille, joilla on omat vastaanottimet. Konsekutiivitulkkauksessa ei käytetä tulkkauslaitteita, vaan tulkki puhuu vuorotellen kanssasi.

Toimita tulkeille materiaalia etukäteen

Toimita tulkeille heidän valmistautumistaan varten etukäteen materiaalia puheestasi ja sen aiheesta, esimerkiksi käyttämäsi tausta-aineistoa, aiheesta kirjoittamiasi artikkeleita, asiaan liittyvää sanastoa ja puhettasi varten laatimasi sisältörunko. Toimita tulkeille aina myös kopiot käyttämistäsi kalvoista tai muusta esitysmateriaalista, koska ne eivät aina näy kunnolla tulkkikoppeihin.

Se, että puheesi tulkataan, ei suinkaan tarkoita, että sinun olisi pakko kirjoittaa puheesi sanasta sanaan etukäteen ja lukea se paperista. Päinvastoin: kenen tahansa kuulijan on helpompi seurata esitystäsi, jos puhut vapaasti, kunhan olet hyvin valmistautunut ja jäsenellyt sanottavasi. Tällöin myös tulkit pystyvät välittämään viestisi paremmin tulkkauksen kuuntelijoille.

Jos kuitenkin haluat kirjoittaa puheesi ja lukea sen paperista, on tärkeää toimittaa puhe tulkeille hyvissä ajoin etukäteen. Kirjoitettuun tekstiin perehtyminen on erityisen tärkeää, sillä nopean ja tiiviin lukupuheen tulkkaminen hyvin on varsin vaikeaa. Jos muokkaat puhettasi vielä viime hetkellä, toimita myös lopullisesta versiosta kopio tulkeille.

Jos muuten vapaaseen puheeseen sisältyy paperista luettavia osuuksia, toimita ne tulkeille etukäteen. Mikäli kyse on kirjallisuussitaateista, ilmoita aina myös lähde, jotta tulkki voi tarvittaessa etsiä kyseisen kohdan julkaistun käännöksen. Jos puheessasi esiintyy paljon lukuja ja nimiä, ne on hyvä antaa tulkeille etukäteen.

Tulkkien työnkuvan olennainen piirre on vaitiolo-velvollisuus. Mikään materiaali ei leviä tulkeilta muiden tietoon, ja voit huoletta toimittaa heille kaiken valmistautumiseen tarvittavan luottamuksellisenkin aineiston.

Puhu rauhallisesti

Älä puhu liian nopeasti, mutta älä myöskään luonnottoman hitaasti. Jos luet puhettasi, muista lukea hitaasti – näin kaikkien kuulijoiden on helpompi seurata esitystäsi. Äännä selvästi ja painota tärkeitä asioita.

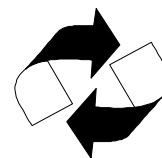
Jos aika loppuu kesken, älä nopeuta puhettasi vaan puhu vähemmän: keskity olennaiseen.

Tauota puheesi, kun työskentelet konsekutiivitulkin kanssa

Konsekutiivitulkkauksessa tulkki tekee muistiinpanoja puheestasi ja tulkkaa niiden pohjalta. Sinun on siis tauotettava puheesi niin, että tulkki voi välillä tulkata. Muista myös, että noin puolet esityksellesi varatusta kokonaisajasta on tarkoitettu tulkkaukseen.

Puhu aina yksi ajatuskokonaisuus kerrallaan. Se voi olla useamman virkkeen mittainen – sinun ei tarvitse pitää taukoa joka lauseen jälkeen. Sekä yleisön että tulkin on helpompi hahmottaa puheesi, kun se esitetään asia kerrallaan.

Älä silti puhu liian pitkään yhtäjaksoisesti. Tulkki kirjaa muistiinpanoihinsa vain avainsanoja muistinsa tueksi, ja mitä enemmän muistettavaa on, sitä vaikeampaa on tulkata viestisi tarkasti kokonaisuudessaan.

Puhu mikrofoniin

Simultaanitulkkien kuulokkeisiin välittyy vain se, mikä puhutaan mikrofoniin, eikä konsekutiivitulkkauskäännyksi, jos tulkki ei kuule puhettasi kunnolla.

Tarkista aina, että mikrofoni on päällä sanomalla muutama sana normaalilla puheäänellä. Älä puhalla tai koputa mikrofoniin, koska jos se on päällä, puhallus tai koputus välittyy erittäin voimakkaana äänenä suoraan tulkkien korviin. Varmista aina etukäteen käyttämäsi mikrofonin oikea puhe-etäisyys, jotta äänesi kuuluu kaikille hyvin eikä siihen sekoitu häiritseviä hälyääniä.

Kun puhut kiinteään mikrofoniin, pysy rauhallisesti paikallasi – älä heilu tai kääntyile, koska silloin puheesi ei kuulu kunnolla. Jos haluat liikkua esityksesi aikana, tarvitset rintaan kiinnitettävän tai kädessä pidettävän mikrofonin.

Kun käytät rinnusmikrofonia, kiinnitä se mahdollisimman keskelle ja varmista, että mahdolliset korut, nimilaput tai kaulukset eivät puhuessasi osu siihen, koska niistä aiheutuu kovia hälyääniä. Jos taas käytät käsimikrofonia, muista puhua siihen koko ajan: jos käännät päätäsi pois päin tai elehdit mikrofonia pitelevällä kädellä, äänesi häipyä kuulomattomiin.

Kalvot ja muu esitysmateriaali

Kun käytät puhettasi tukevaa esitysmateriaalia, viittaa siihen selkeästi ja anna sen olla esillä tarpeeksi kauan. Konsekutiivitulkkauskesä saman kalvon tulee olla esillä myös tulkkauksosouden aikana, ja simultaanitulkkauks seuraava aina vähän oman puheesi jäljessä. Muista puhua mikrofoniin myös osoitellessasi valkokankaalle.

Jos haluat näyttää yleisölle videoita tai multimediaesityksiä tai soittaa ääninauhoja ja toivot, että myös ne tulkataan, ilmoita tästä järjestäjille hyvissä ajoin etukäteen, jotta he voivat sopia asiasta tulkkien kanssa ja hoitaa tarvittavat tekniset järjestelyt. Tallenteiden tulkkauks edellyttää, että tulkit voivat katsoa ja kuunnella tallenteet etukäteen ja että heille toimitetaan niiden käsikirjoitus.

Puhu äidinkieltäsi, kun siihen on mahdollisuus

Jos tilaisuudessa on järjestetty tulkkauks suomesta vieraille kielille, suomenkielisen puhujan kannattaa puhua suomea: omalla äidinkielelläsi voit sanoa luontevasti kaiken, minkä haluat, eivätkä mahdolliset kielitaidon puutteet rajoita ilmaisua. Tulkit välittävät joka tapauksessa viestisi kaikille tilaisuuden muille kielille, ja puhujaa, joka puhuu äidinkieltään, on usein helpompi tulkata ja miellyttävämpi kuunnella.

Älä vaihda kieltä kesken esityksen – kaikki sanomasi tulkataan joka tapauksessa koko ajan. Jos kuitenkin haluat vaihtaa kieltä välillä, toimi seuraavasti:

- Ilmoita aikeesi ääneen: ”Seuraavaksi haluaisin erityisesti tervehtiä ulkomaisia vieraitamme sanomalla muutaman sanan englanniksi.”
- Odota hetki, jotta tulkit ehtivät tulkata sanomasi ja vaihtaa kanavaa ja eri kieliä kuuntelevat kuulijat ehtivät tarvittaessa siirtyä kuuntelemaan saliaänen sijasta tulkkauksa tai päinvastoin.
- Muista, että myös vieraskielinen puheesi tulkataan taas muille kielille, myös suomeksi. Ei siis kannata toistaa asioita, jotka olet jo sanonut.